

บ้านเราสงบสุข

สำนักงานกิจการความมั่นคงภายใน
ปีที่ 59 ฉบับที่ 8 ประจำเดือนสิงหาคม 2564
สำนักงานกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง
ISSN 0120 - 308

12 สิงหาคม วันแม่แห่งชาติ

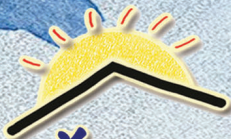
บทบรรณาธิการ

สวัสดีครับท่านผู้อ่าน พบกับวารสารบ้านเราสงบสุขประจำเดือนสิงหาคม 2564 ในเดือนนี้มีวันสำคัญที่ทุกคนรู้จักกันเป็นอย่างดี นั่นคือ “วันแม่แห่งชาติ” ซึ่งตรงกับวันที่ 12 สิงหาคม ของทุกปี ทางกองบรรณาธิการได้เห็นถึงความสำคัญ ของสายใยรักความผูกพันในครอบครัว ในเดือนนี้จึงขอเริ่มต้นด้วยภาพ ความประทับใจระหว่างแม่กับลูก และอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบัน ทำให้หลาย ๆ ท่าน ที่อยู่ไกลบ้าน ไม่สามารถกลับบ้านได้ หรือบางท่านไม่สามารถใกล้ชิดกับครอบครัว ได้เหมือนเดิม เราจึงขอนำเสนอบทความเรื่อง “วันแม่แต่เราต้องห่างกัน : กิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว แม้เราไม่ได้เจอกัน” เพื่อเป็นแนวทาง ให้ท่านผู้อ่านไปปรับใช้ นอกจากนี้ยังมีบทความสาระความรู้ดี ๆ อีกเช่นเคย ทั้งเรื่อง “ผ้าไหมไทย : งานหัตถกรรมพื้นบ้านและการสะท้อนวัฒนธรรมชุมชน สู่นานาชาติ” ถอดบทเรียนการลือกดาวนจากสหราชอาณาจักร และเรื่อง ความมั่นคงทางอาหารในสถานการณ์ “โควิด-19”

กองบรรณาธิการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการ รับรู้ข้อมูลข่าวสารและสาระความรู้ดี ๆ สุดท้ายนี้ขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่านร่วมกัน ฝ่าวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ไปด้วยกัน และพบกันใหม่ ฉบับหน้าครับ

ร้อยเอก จักรเศ พัทธาคม
บรรณาธิการ

บ้านเราสงบสุข

สนใจอ่านออนไลน์ได้ที่

สารบัญ

03 วันแม่แต่เราต้องห่างกัน :
กิจกรรมกระชับความสัมพันธ์
ในครอบครัว แม้เราไม่ได้เจอกัน

04 ผ้าไหมไทย : งานหัตถกรรมพื้นบ้าน
และการสะท้อนวัฒนธรรมชุมชน
สู่นานาชาติ

05

06 ถอดบทเรียนการลือกดาวน
จากสหราชอาณาจักร

07

08 ความมั่นคงทางอาหาร
ในสถานการณ์ “โควิด-19”

รายชื่อบรรณาธิการ วารสารบ้านเราสงบสุข

ประธานกรรมการอำนวยการ ธนาคาร จังจิระ
รองประธานกรรมการอำนวยการ
ศักดิ์ฤทธิ์ สลักคำ, พริยะ ฉันทติลล,
ภพชนก ชลานุเคราะห์, สมยศ พุ่มน้อย
บรรณาธิการ จักรเศ พัทธาคม
ผู้ช่วยบรรณาธิการ มูฮัมหมัด ศานติภูมิ
ผู้จัดการ/เลขานุการบรรณาธิการ
วีระ สระทองแก่น

กองบรรณาธิการ วีระ สระทองแก่น,
วิภา เวสุวรรณ์, พัฒน์ชิตา นำพูลสุขสันต์,
ปทุมพร ตะห์, ฌาลักมา จุลเพชร, อติพงษ์ ไชยกุล,
วชิระ ไชยศิริ, ตรีเพชร ปุณยวรารักษ์,
นิยม กันทะมา, ทรงทราย พานวงศ์ศรี,
ธนัชชา นวไพบูลย์, ศิรากร เทียงสาย,
สุรีย์พร สุภชัยพานิชพงศ์, ณัฐสุดาวรรณ นิลจันทร์,
อัญญพัทธ์ สมบูรณ์ผล, สันติภาพ คุณศิริวัฒนา,
กมลชนก เทียงธีระธรรม, พิมพ์ธนา ราชภูริสุข,
พัชชา ธาดามุข และอารักษ์ อ่อนชิต

สำนักงาน

กองบรรณาธิการวารสารบ้านเราสงบสุข
สำนักกิจกรรมความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย ถนนอัษฎางค์ แขวงวัดราชบพิธ
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทรศัพท์ 02-226-1533
โทรสาร 02-222-8806
E-mail : myhomepeace@hotmail.com

วันแม่แต่เราต้องห่างกัน

กิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว แม้เราไม่ได้เจอกัน

ศิริกร เกียงสาบ : ผู้เขียน

ส่งความรัก แทนมาลัย ไปกราบแม่
ด้วยรักแท้ พระคุณแม่ สุดยิ่งใหญ่
ความห่วงใย แทนอ้อมกอด ยอดดวงใจ
แม่ห่างไกล ยังพันผูก ไม่ผันแปร

ในวันที่ 12 สิงหาคม ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่เราทุกคนต่างรู้จักกันดีว่าเป็น **"วันแม่แห่งชาติ"** เป็นวันสำคัญที่ทำให้ทุกคนได้หวนคำนึงถึงพระคุณของผู้ให้กำเนิด ผู้ให้ความรักอันแสนบริสุทธิ์ มอบความอบอุ่นให้แก่ลูก จึงถือเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้ลูก ๆ ได้แสดงถึงความรักความห่วงใยที่มีต่อแม่ในวันนี้

ในปีที่ไม่เหมือนปีไหน ๆ ปีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีความรุนแรง ทำให้บางคนที่อยู่ไกลบ้านอาจไม่ได้กลับบ้านไปหาแม่ ไปกราบขอพรแม่เนื่องในวันแม่แห่งชาติ ไม่อาจทำกิจกรรมในครอบครัวเหมือนทุก ๆ ปีได้ หรือบางคนอาจอยู่ใกล้กันแต่ก็เหมือนอยู่ไกล เพราะไม่สามารถเจอกัน ใกล้ชิดกันเหมือนเดิม หรือไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกันเหมือนแต่ก่อนได้ วันนี้ผู้เขียนเลยจะขอแนะนำเสนอวิธีกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัวในภาวะเช่นนี้ ที่ผู้เขียนได้ใช้ปฏิบัติในครอบครัว ดังนี้

1. เทคโนโลยีกระชับความสัมพันธ์

แค่ใช้โทรศัพท์มือถือก็ทำให้เราสามารถใกล้ชิดกับแม่ได้มากขึ้น เปิดกล้องเห็นหน้ากัน ให้หายคิดถึง ก็ทำให้เราเหมือนอยู่ใกล้กัน

3. ของขวัญแทนใจ

ส่งของขวัญเล็กน้อย ๆ หรือการ์ดอวยพรเล็ก ๆ ไปให้ท่าน เป็นการแสดงให้เห็นว่าเรายังรักและยังคิดถึงท่าน

2. บอกรักด้วยความห่วงใย

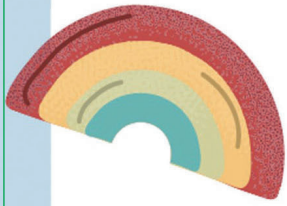
โทรไปบอกว่ารัก แค่นี้ก็ทำให้ทุกคนฟังและคนพูดรู้สึกดี มีแรงใจขึ้นมาได้ หรือจะเป็นการบอกรักที่ไม่ต้องพูดคำว่ารัก คือการแสดงความรัก ห่วงใย ให้กำลังใจกัน

4. หากิจกรรมที่สนใจร่วมกัน

หากิจกรรมที่ท่านสนใจหรือเรื่องที่มีความสนใจร่วมกัน เพื่อกระชับความสัมพันธ์เติมความรัก ความอบอุ่น ความรู้สึกดี ๆ ให้แก่กัน เช่น ชวนแม่ทำอาหาร ทำขนม เข้าร่วมกลุ่มไลน์ธรรมะ ทำบุญ ดูหนังที่แม่ชอบ เป็นต้น

กิจกรรมดังกล่าว เป็นเพียงตัวอย่างการสร้างสายใยรักในครอบครัวให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถทำได้ทุกวัน ท่านผู้อ่านอย่ามัวแต่ทำงานจนลืมครอบครัวนะค่ะ ดูแล ห่วงใยกัน เมื่อยังไม่สาย การที่อยู่ใกล้กันมันทำให้รู้ว่าเวลาที่อยู่ด้วยกันมันมีค่าแค่ไหน ขอให้ทุกท่านก้าวข้ามผ่านช่วงเวลานี้ไปได้ นะคะ

‘ผ้าไหมไทย: งานหัตถกรรมพื้นบ้านและ การสะท้อนวัฒนธรรมชุมชนสู่นานาชาติ’

กมลชนก เกียรติธรรม : ผู้เรียบเรียง

ในยุคที่กระแสการใส่ผ้าไทยกำลังได้รับความนิยมในทุกเพศทุกวัยนั้น ‘ผ้าไหม’ เป็นตัวเลือกหนึ่งที่คนหยิบมาใช้ ไม่ว่าจะนำมาทำเป็นเครื่องแต่งกาย ผ้าคลุมไหล่ ปลอกหมอน หรือหน้ากากอนามัย โดยสามารถเลือกสีและลวดลายได้หลากหลาย จึงมีคุณค่าทั้งด้านความสวยงามและด้านคุณสมบัติที่เมื่ออากาศร้อน ผ้าไหมจะช่วยคลายความร้อน และเมื่ออากาศเย็น ผ้าไหมจะช่วยเพิ่มความอบอุ่นได้

‘ผ้าไหม’ เป็นเส้นใยธรรมชาติที่ได้จากหนอนไหม ซึ่งคายเส้นใยที่มีความยาวออกมาทางปากอย่างต่อเนื่อง จึงมีลักษณะเหนียว ยืดหยุ่น ดูดซับความชื้น ในอดีตนิยมนำมาทอเป็นผ้าผืนสำหรับใช้กันเองในครัวเรือน โดยนำเอาศิลปะมาประยุกต์กับวัสดุในท้องถิ่นเกิดเป็นลวดลายต่าง ๆ ของผ้าไหม ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะและแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ลวดลายดังกล่าวจึงสะท้อนถึงวิถีชีวิตภูมิปัญญาและความเป็นมาของชุมชนที่สืบทอดกันมาจากรบรรพบุรุษ ผ้าไหมทอมือจึงเป็นงานฝีมือดั้งเดิม ซึ่งควรค่าแก่การอนุรักษ์เอาไว้

‘สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวงกับพระราชกรณียกิจสืบสานตำนานไหมไทย’ เมื่อครั้งที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จเยี่ยมเยียนประชาชน ได้ทอดพระเนตรเห็นราษฎรที่มารับเสด็จสวมใส่ผ้าทอมือที่มีลวดลายประณีตงดงาม ประกอบกับสังเกตเห็นว่าคนวัยทำงานส่วนหนึ่งนิยมเข้าไปทำงานในตัวเมือง จึงทรงมีพระราชปณิธานส่งเสริมให้ชาวบ้านรวมกลุ่มทอผ้า

เป็นรายได้เสริมในช่วงที่ว่างจากการทำเกษตร เพื่อลดการออกไปทำงานนอกพื้นที่ ทั้งยังทรงจัดหาผู้รับซื้อผ้าทอและหาช่องทางการตลาดให้ โดยในช่วงเสด็จเยือนต่างประเทศ ทรงใช้ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์ผ้าไหมพื้นเมืองและงานหัตถกรรมอื่น ๆ ให้ชาวต่างประเทศรู้จักสินค้าฝีมือของคนไทย

เมื่อความต้องการในตลาดทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้วัตถุดิบการผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการ ผู้ผลิตต้องนำเข้าเส้นไหมจากต่างประเทศซึ่งมีคุณภาพด้อยกว่า จึงเกิดผลกระทบเชิงลบต่อคุณภาพผืนผ้าและภาพลักษณ์ของผ้าไหมไทย นำไปสู่แนวความคิดการสร้างมาตรฐานรองรับผ้าไหมไทย โดยกรมหม่อนไหมเป็นหน่วยงานดำเนินการสนองพระราชดำริด้านหม่อนไหม อนุรักษ์คุ้มครองพันธุ์ไหมไทยพื้นบ้าน ส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทั้งยังมีหน้าที่ให้บริการตรวจสอบรับรองมาตรฐานผ้าไทยเพื่อยกระดับการผลิตให้มีคุณภาพในระดับสากล รวมถึงเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับผ้าไหมไทยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้คนรุ่นใหม่เข้าใจความเป็นมาของผ้าไหมไทยแต่ละชนิดและที่มาของลวดลายต่าง ๆ ถือเป็นการสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสืบต่อไป

ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญลักษณ์นกยูงไทยให้เป็นเครื่องหมาย รับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย จำนวน 4 ชนิด ได้แก่

1. นกยูงสีทอง (Royal Thai Silk)
2. นกยูงสีเงิน (Classic Thai Silk)
3. นกยูงสีน้ำเงิน (Thai Silk)
4. นกยูงสีเขียว (Thai Silk Blend)

เครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยตรานกยูง พระราชทาน ใช้รับรองผลิตภัณฑ์ที่มีแหล่งกำเนิดที่ผลิตในประเทศไทยเท่านั้น และรับรองคุณภาพและมาตรฐาน การย้อมสีด้วยวัสดุธรรมชาติ หรือสารเคมีที่ไม่ทำลาย สิ่งแวดล้อม มีสีและลวดลายบนเนื้อผ้าอย่างสม่ำเสมอ โดยผ้าไหมไทยแต่ละชนิดมีรายละเอียดแตกต่างกันใน กระบวนการผลิตและวัตถุดิบเบื้องต้น ดังนี้

นกยูงสีทอง

- ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน ทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน
- สานไหมด้วยมือผ่านทอสาทองลงภาชนะ
- ทอด้วยกี่ทอพื้นบ้านชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือ

นกยูงสีเงิน

- ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านหรือเส้นไหมพันธุ์ไทย ปรับปรุง เป็นเส้นพุ่งและ/หรือเส้นยืน
- สานไหมด้วยมือ/อุปกรณ์ที่ใช้มอเตอร์ขับเคลื่อน ไม่เกิน 5 แรงม้า
- ทอด้วยกี่ทอมือชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือ/กึ่งกระตุก

นกยูงสีน้ำเงิน

- ใช้เส้นไหมชนิดที่มีถิ่นกำเนิดใน/นอกราชอาณาจักร
- ไม่กำหนดวิธีการสาวและวิธีการทอ

นกยูงสีเขียว

- ใช้เส้นไหมแท้เป็นส่วนประกอบหลัก และเส้นใยอื่น เป็นส่วนประกอบรอง ระบุส่วนประกอบให้ชัดเจน
- ไม่กำหนดวิธีการผลิต

ที่มา: กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ภาพ: The Cloud (<http://readthecould.co/iconcraft-thai-textile/>)

กอดบทเรียนการล็อกดาวน์ของสหราชอาณาจักร

พิมพ์ธนิชญา ราชบุรุษดิ: ผู้เขียน

สวัสดีค่ะ ท่านผู้อ่านทุกคน วันนี้เมื่อหนึ่งปีที่แล้วเป็นช่วงที่ผู้เขียนได้รับทุนให้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท ที่ลอนดอน สหราชอาณาจักร ถ้าหลายท่านจำได้ จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตจากโควิดในยุโรปเพิ่มขึ้นทุกวัน ส่งผลให้โรงพยาบาลเริ่มไม่สามารถรองรับผู้ติดเชื้อรายใหม่ได้ทำให้หลายประเทศรวมทั้งสหราชอาณาจักรต้องประกาศล็อกดาวน์ แต่มาถึงวันนี้เป็นระยะเวลากว่าหนึ่งปี ประเทศสหราชอาณาจักรได้ยกเลิกการล็อกดาวน์ และประชาชนเริ่มกลับมาใช้ชีวิตตามปกติ คำถามที่สำคัญคือประเทศสหราชอาณาจักรทำอะไรบ้าง? ซึ่งบทความนี้จะพาท่านไปสำรวจว่ารัฐบาลของประเทศสหราชอาณาจักรทำอะไรบ้าง? โดยจะกล่าวถึงการล็อกดาวน์ในอังกฤษเป็นสำคัญ (สกอตแลนด์, เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ มีนโยบายการล็อกดาวน์ แตกต่างกันไปตามการสั่งการของรัฐบาลแต่ละพื้นที่ ซึ่งเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง)

ความชัดเจนในการล็อกดาวน์และการสื่อสารของรัฐบาล เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ซึ่งเห็นได้จากการประกาศล็อกดาวน์และการแถลงข่าวของบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรี โดยเป้าหมายของการล็อกดาวน์ในระยะสั้น คือ เพื่อป้องกันการติดเชื้อไม่ให้แพร่ระบาดมากขึ้น รวมทั้งเป็นการช่วยเหลือไม่ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขต้องทำงานหนักจากจำนวนผู้ติดเชื้อที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้การล็อกดาวน์ของสหราชอาณาจักรอาจเปรียบเหมือนกับการซื้อเวลา เพื่อรอให้นักวิทยาศาสตร์และบุคลากรทางการแพทย์สามารถคิดค้นวัคซีน ซึ่งจะสามารถสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ (Herd Immunity) ตามที่บอริสได้แถลงไว้ในช่วงแรกที่มีการ

แพร่ระบาดเกิดขึ้น เพื่อให้ประเทศกลับสู่สภาวะปกติโดยเร็วที่สุด เนื่องจากการล็อกดาวน์ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เห็นได้จากอัตราการว่างงานที่เพิ่มสูงขึ้นและการปิดตัวของบริษัทหลายแห่ง แม้ว่าจะได้รับเงินช่วยเหลือจากทางรัฐบาลและมาตรการการลดหย่อนทางภาษีก็ตาม นอกจากนี้รัฐบาลกระตุ้นความตระหนักรู้และรับผิดชอบต่อการสร้างสโลแกนในการล็อกดาวน์คือ "Stay Home, Protect NHS, Save Lives" แปลว่า "อยู่บ้าน ป้องกันหน่วยงานสาธารณสุข (National Health Service: NHS) และปกป้องชีวิต" ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม หรือ Social Distancing โดยการอยู่บ้าน ลดการเดินทางที่ไม่จำเป็น เว้นแต่การไปซื้อของหรือไปโรงพยาบาล เพื่อป้องกันไม่ให้หน่วยงานสาธารณสุขต้องทำงานหนัก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความกระชับและชัดเจนของข้อความ (Message) ที่ต้องการสื่อสารจากภาครัฐเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งภายใต้สภาวะของการแพร่ระบาดของโรคระบาดใหญ่ (Pandemic)

Source: <https://www.ft.com/content/34c45068-5cc0-4356-86e9-ed71cafe6f93>

ประการต่อมาคือการปฏิบัติตามมาตรการของรัฐบาล ได้แก่ การสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง เมื่อไปที่ที่มีคนจำนวนมาก (ในซูเปอร์มาร์เก็ตและขนส่งสาธารณะ) และการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ซึ่งประชาชนส่วนมากให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าซูเปอร์มาร์เก็ตและการเดินทางโดยขนส่งสาธารณะ หากประชาชนคนใดไม่ให้ความร่วมมือ เจ้าหน้าที่มีสิทธิในการปฏิเสธที่จะไม่ให้เข้ารับบริการ อย่างไรก็ตามก็ได้ปรากฏข่าวว่ามีประชาชนที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการของรัฐบาลอย่างต่อเนื่องจากการรวมกลุ่มกัน อาทิ การจัดปาร์ตี้ และการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ซึ่งได้รับโทษ คือ การปรับ ทั้งนี้ การเดินทางข้ามประเทศในขณะนั้นยังไม่ได้มีการปิดกั้นและมาตรการกักตัวที่เข้มงวดเหมือนปัจจุบันที่ได้มีการบังคับใช้มาตรการกักตัวตามความเสี่ยงของประเทศต้นทาง โดยในช่วงปีที่แล้วหากประชาชนที่มีถิ่นฐานอยู่ในสหราชอาณาจักรหรือคนต่างชาติที่เดินทางเข้ามาจะต้องกักตัวเองในที่พักเป็นเวลา 10 วัน ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามจะถูกปรับ 1,000 ปอนด์ (ประมาณ 45,000 บาท) โดยจะมีการสุ่มตรวจจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและตำรวจ ดังนั้น จะเห็นได้ว่ามาตรการดังกล่าวในการกักตัวยังไม่มี ความเข้มงวดมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับในปัจจุบัน และเป็นช่องโหว่ในการหลีกเลี่ยงที่จะไม่ปฏิบัติตามได้ อย่างไรก็ตามกลับปรากฏว่ามีผู้ที่ถูกปรับจริงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎดังกล่าว

ประการสุดท้ายคือ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่ทั่วถึง สืบเนื่องจากช่วงที่มีการล็อกดาวน์อย่างเต็มรูปแบบทำให้ร้านอาหารขาดรายได้จากการห้ามนั่งรับประทานที่ร้าน (Dine-in) ทำให้ช่วงที่ผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ รัฐบาลได้ส่งเสริมให้ประชาชนออกมารับประทานอาหารนอกบ้านผ่านแคมเปญที่มีชื่อว่า "Eat Out to Help Out" แปลว่า "ทานข้าวนอกบ้าน เพื่อช่วยเหลือ (ผู้ประกอบการและพนักงานร้านอาหาร)" โดยจัดทุกวันจันทร์ถึงพุธตลอดเดือนสิงหาคม ร่วมกับร้านอาหารที่เข้าร่วม ซึ่งผู้เขียนเองก็ได้มีโอกาสใช้สิทธิดังกล่าวเช่นเดียวกัน บางครั้งร้านอาหารที่เข้าร่วมอาจลดสูงสุดถึง 50% ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เพราะผู้เขียนสังเกตได้ว่าร้านอาหารต่าง ๆ ถูกจองและมีผู้รับประทานเป็นจำนวนมาก

ข้อสังเกตในข้างต้นเป็นประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งได้จากการสังเกตและประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นของสหราชอาณาจักร ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญที่ทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ดีขึ้นนั้น เกิดจากการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและประชาชนในการปฏิบัติตามหน้าที่ของตนที่สามารถทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ภาครัฐจะต้องมีความชัดเจนในการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน รวมทั้งการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน

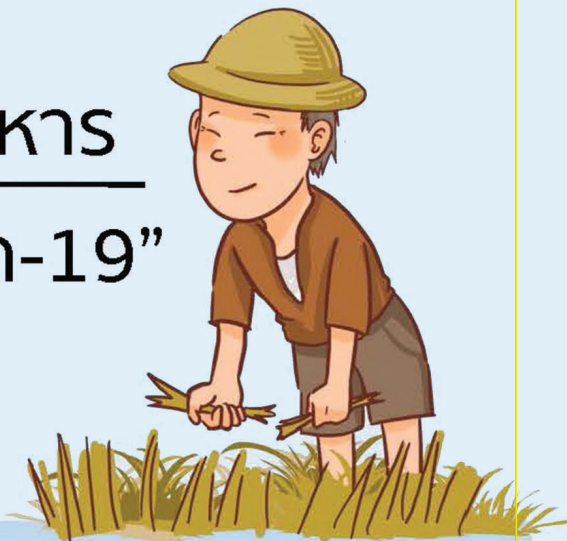
ภาพบรรยากาศสถานที่ท่องเที่ยว ช่วงล็อกดาวน์

ความมั่นคงทางอาหาร ในสถานการณ์ “โควิด-19”

อารักษ์ อ่อนชิต : ผู้เขียน

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ หรือ FAO ได้ให้ความหมายของ **ความมั่นคงทางอาหาร** หรือ **Food Security** เอาไว้ว่า “เป็นสถานะที่ทุกคน และทุกขณะเวลา มีความสามารถทั้งทางกายภาพและทางเศรษฐกิจที่สามารถเข้าถึงอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการ เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจด้านอาหาร เพื่อให้เกิดชีวิตที่มีพลังและมีสุขภาพ”¹ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ 1) การมีอาหารเพียงพอ (Food Availability) 2) การเข้าถึงอาหาร (Food Access) 3) การใช้ประโยชน์จากอาหาร (Food Utilization) และ 4) การมีเสถียรภาพด้านอาหาร (Food Stability)

สถานะความไม่มั่นคงทางอาหารของไทย โดยเฉพาะในเขตเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยังได้รับผลกระทบจากมาตรการการป้องกันการติดเชื้อ โดยเฉพาะ การปิดสถานประกอบการทุกประเภทอย่างเร่งด่วนและฉุกเฉิน ทำให้ประชาชนไม่สามารถเตรียมความพร้อมได้ทัน และเกิดความตื่นตระหนกจากมาตรการดังกล่าว นำมาสู่การกักตุนอาหาร เครื่องดื่ม รวมไปถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันโรค ส่งผลให้สินค้าที่ใช้ในการบริโภคหลายรายการเกิดความขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้นในเวลาต่อมา สถานะเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อประชาชนหลายกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้น้อยในเมืองที่ไม่สามารถเข้าถึงอาหารที่มีปริมาณอยู่อย่างจำกัดและมีราคาสูงในท้องตลาดได้²

ตัวผู้เขียนในฐานะผู้บริโภค ก็เป็นคนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตความมั่นคงทางอาหารครั้งนี้เช่นกัน เนื่องจากที่พักอาศัยอยู่ในเขตเมือง ทำให้ไม่มีพื้นที่เพียงพอที่จะสามารถผลิตอาหารไว้บริโภคเองได้ จึงจำเป็นต้องพึ่งพาการซื้อวัตถุดิบในการทำอาหารจากห้างสรรพสินค้าและตลาดบริเวณใกล้เคียง ซึ่งวัตถุดิบหลายรายการก็มีราคาที่สูงขึ้น บางรายการไม่สามารถหาซื้อได้ นอกจากนี้แหล่งจำหน่ายวัตถุดิบในการทำอาหารหลายแห่งก็ถูกปิดตัวลงตามมาตรการการป้องกันโรค ทำให้ในหลาย ๆ ครั้ง ผู้เขียนต้องแวะกลับบ้านในต่างจังหวัดเพื่อให้สามารถเข้าถึงอาหารที่ครอบครัวปลูกไว้รับประทาน สลับกับการซื้ออาหารปรุงสำเร็จมาบริโภค ซึ่งช่วยให้ผู้เขียนเองสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายทางอาหารลงได้บ้างเล็กน้อย

ศาสตราจารย์ปีเตอร์ รอสเซต ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางอาหารจากสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มองว่า เมื่อเกิดวิกฤตทางอาหารขึ้น ผู้บริโภคในเขตเมืองมักเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด ขณะที่ผู้บริโภคในท้องถิ่นกลับได้รับผลกระทบที่น้อยกว่า³ เนื่องจากผู้บริโภคในท้องถิ่นสามารถผลิตอาหารได้เองโดยใช้ระบบเกษตรเชิงนิเวศ เช่น การปลูกผัก การเลี้ยงปลา หรือการเลี้ยงไก่ไข่เอาไว้รับประทานเอง ทำให้ผู้บริโภคในท้องถิ่นมีอาหารที่ดีต่อสุขภาพและมีปริมาณที่เพียงพออยู่เสมอ ซึ่งทำให้สามารถฟื้นฟูระบบอาหารและระบบสาธารณสุขท้องถิ่นของตัวเองให้กลับมามีความมั่นคงได้ในช่วงที่เกิดวิกฤต

¹ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ, “ความมั่นคงทางอาหาร”

² สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, “โควิด -19 เขย่าความมั่นคงทางอาหาร เตรียมพัฒนาข้อเสนอรับมือวิกฤตการณ์อนาคต”

³ ข่าวสารจุฬาฯ, “ทุนเกษตรกรรายย่อย ทางรอดวิกฤตอาหารโลกหลังโควิด-19”